

Vriendschap van orgel en sax in Philharmonie

Het orgel en de saxofoon verwacht je niet zo snel in elkaars gezelschap. De koningin onder de muziekinstrumenten, met haar bijna religieuze uitstraling, en de relatieve nieuwkomer die in jazzorkesten en popbandjes de show steelt, lijken bewoners van verschillende werelden. En toch kunnen ze uitstekend met elkaar overweg, zo bleek afgelopen donderdag in de Philharmonie, tijdens een recital van organist Leo van Doeselaar en saxofonist Arno Bornkamp.

Helemaal toevallig is dat ook weer niet. Want Aristide Cavallé-Coll, de bouwer van het orgel in de Philharmonie, en Adolphe Sax, de uitvinder van de saxofoon, waren tijdgenoten en allebei inwoner van Parijs. Bij hun instrumentale vernieuwingen moeten ze iets van hun sensuele klankideaal hebben gedeeld.

In ieder geval smolt de saxofoon van Bornkamp schitterend samen met het geluid van het Cavallé-Coll-orgel. Dat bleek al meteen het 'Morceau symphonique' dat Guilmant oorspronkelijk voor orgel en trombone componeerde. Bornkamp weefde er zijn lyrische lijnen prachtig in de verschillende timbres die Van Doeselaar opriep. Even zangerig en met een fraaie frasering spon de saxofonist zijn oneindige melodie in de Aria van Bozza. De begeleiding van het orgel, dat hier de piano vangt, past in kleur en sfeer mooi bij het karakter van het stuk.

De sopraansaxofoon, die Bornkamp bespeelde in de nu eens dansante dan weer mystiek geladen 'Sonate da chiesa' van Frank Martin, domineerde

Arno Bornkamp (saxofoon) en Leo van Doeselaar (orgel) met werken van Guilmant, Bozza, Franck, Martin, Weggelaar en Creston. Gehoord: 7/2, Philharmonie, Haarlem.

soms met zijn doordringende geluid. Maar meesterlijk, een kleine hapering ten spijt, klonk het slot waar de saxofoon met heldere hoge tonen lijkt weg te wiken op de warme luchtstroom van het orgel.

Op een groot scherm kon de luisteraar de verrichtingen van Van Doeselaar achter de speeltafel precies volgen. Hij etaleerde de kleurenrijkdom van het instrument in twee solostukken. Het symfonische bouwwerk dat Franck met een Cavallé-Coll-instrument in gedachten oprichtte in zijn 'Grande pièce symphonique', deed Van Doeselaar met veel allure herrijzen. Hij speelde de verschillende registers en sferen mooi tegen elkaar uit. Even overtuigend was Van Doeselaar in de 'Tryptique' van Kees Weggelaar. Die brengt met schrikjagende akkoorden en wegvlochtende loopjes, maar ook met betoverende mengkleuren een hommage aan de vermoorde Martin Luther King.

De origineel voor saxofoon en orgel geschreven Rapsodie van Paul Creston bezegelde de samenwerking van de twee instrumenten. Bornkamp kon er, ondersteund door zweole samenklanken en dansante ritmes, zijn virtuoze ei volledig kwijt.

Een nieuw publiek leverde de vriendschap tussen sax en orgel nog niet op. De Philharmonie oogde angstvallig leeg.

WINAND VAN DE KAMP